

DOLENJSKE NOVICE

Izhajajo 1. in 15. vsacega meseca. Cena jim je s poštnino vred za celo leto naprej 2 K, za pol leta 1 K. Naročnina za Nemčijo, Bosno in druge evropske države znaša 2 K 50 h, za Ameriko pa 3 K. — Dopise sprejema urednik, naročnino in oznanila tiskarna J. Krajec nasl. v Novem mestu.

GOSPODARSTVO.

Pred košnjo.

Suho vreme, ki ga imamo celi mesec maj, je vso rast tako pognalo, da je treba letos prej kositi kakor druga leta. Travniki so v cvetju kakor o kresu. Za dobrih štirinajst dni se je bila letošnja pomlad zakasnila, sedaj pa hiti, da smo za dobrih štirinajst dni naprej. Mesca aprila so košnje mnogo obetale, sedaj se je pa vsled suše marsikaj pokvarilo. Travniška ruša je ostala redka. Posebno na tanjšini bo malo košnje. Pa tudi na močni zemlji je ruša redka, ker so se trave premalo obrastle in ker manjka nizkih trav, ki delajo gosto rušo. Košnja bo zaradi tega mnogo slabši kakor se je skraja pričakovalo.

Bati se je pa še nekaj drugega. Ker je bil ves mesec maj tako suh, se prav lahko zgodi, da nastopi sedaj ob košnji neugodno deževno vreme. Ako se to zgodi, potem se te košnje ne bomo mogli dobro spraviti, tako da bomo pri letošnji krmi dvakrat tepeni. Ako je ob košnji lepo vreme, potem je spravlanje sena lahka stvar. Drugače pa je pri slabem vremenu in zato opozorimo že danes naše gospodarje, da se poprimejo košnje in sušenja z vso potrebno skrbnostjo.

Pred vsem veljaj načelo, da je treba o slabem vremenu porabiti vsak trenutek za sušenje, kajti nič ni slabšega, kakor če leži premočeno seno v kupih. Kupice naj se delajo po potrebi velike in naj se od vrha do tal dobro ograbijo, da se dežnica lažje odteka. Dokler je seno premalo suho, naj se delajo majhne kupice in naj se v kupicah sena ne tlači. To zaradi tega, da se ne ugreje in da lažje stoji, če dež kaj časa nagaja. Če je pa seno že precej suho, naj se delajo večje kupice in naj se tlačijo, da se seno bolje ohrani in da ne more moča dosti škodovati. Kar je po dežju premočenega, naj se o prvi priliki raztrosi in pridno obrača, da se prej posuši. Sploh je treba v takem slučaju dosti in pridnega dela.

Ob slabem sušilu si je treba pa tudi še na druge načine pomagati. Če ni drugače, naj se vzamejo kozolci za pomoč. Res je sušenje sena v kozolcu nekaj nenavadnega, toda dobro je in potrebno v takih slučajih. Če je le seno dosti dolgo in tudi sicer pripravno za tako sušenje in pa če je v kozolcu dosti prostora.

Prav pametno je imeti v takih slučajih tudi tako imenovane ostrvi ali roglje, ki se postavijo po travniku in na katere se seno obeša slično kakor detelja. Marsikod si pomagajo pri sušenju s takimi rogljami, zakaj se ne bi tudi pri nas? Take roglje rabijo že od nekdanji naši Belokranjci. — Še boljše kakor roglje so za sušenje tako imenovane deteljne piramide, ki se zlože v podobni piramide iz treh kolov. Na take piramide gre dosti več sena in seno se suši tudi po notranji strani. Kmetijska šola je že pred leti napravila take piramide za sušenje

sena, ki jih rabi ob neugodnem vremenu. Deteljne piramide imajo tudi to prednost, da se lahko povsod postavijo, tudi v tanjši zemlji, ker jih ni treba zabijati v zemljo kakor ostrvi ali roglje.

Skrbimo toraj na vsak način, da se pridelek krme kolikor mogoče malo kvari vsled slabega vremena!

—r—

Politični pregled.

Naš cesar praznuje letos v celi svetovni zgodovini redek jubilej, jubilej 60 letnega vladanja. Z njim praznujejo to redko slavnost tudi vsi narodi obširnega cesarstva. — V proslavo jubileja samega se vrši na Dunaju dne 12. t. m. sijajen cesarski slavnostni sprevod, katerega se udeleži tudi naša vojvodina Kranjska, in kateri bo navzočim gledalcem iz vseh delov sveta nudil veličasten in nepozaben prizor.

Kranjski deželni zbor skliče se najbrže v mesecu juniju, ki bo sprejel volivno reformo, kakor so jo sprejele v odseku po svojih zastopnikih vse tri stranke.

Proračunska komisija gosposke zbornice je sklenila gosposki zbornici predlagati, da odkloni zakonski načrt o znižanju sladkornega davka. Očividno ti gospodje ne poznajo ali pa nočejo poznati ljudskih koristi.

Na Hrvaškem še ni miru, nadaljujejo se strahovanja, kar še bolj razburja vznemirjen narod.

V Kcernikovu v Galiciji so orožniki hoteli pregnati več kmetov, ki so na prepovedanem kraju ribarili, in ko so orožniki hoteli zapreti neko kmetico, zbralo se je 3000 kmetov, kateri so napadli orožnike s kamenjem, nakar so orožniki jeli streljati ter ustrelili šest kmetov, dvanajst pa ranili.

Predsednik francoske republike Fallieres obiskal je angleškega kralja v Londonu. Pri slavnostnem dineju povdarjala se je obojestransko tesna zveza mej Anglijo in Francosko.

V angleški Indiji je imela brigada generala Baretto, katera je prodrla do Boriške doline, hud boj, v katerem so Angleži izgubili 29 mož. V severni Indiji imela je četa kacih 3000 vstavev bitko z Angleži, v kateri so imeli vstaši 100 mrtvih, mej tem ko so bile izgube na angleški strani le majhne.

V Inanu na Kitajskem je izbruhnila vstaja. Nanške utrdbe so vstaši napadli ter si jih osvojili kakor tudi orožje in strelivo cesarskih čet. Zasedli so tudi mesto Huetun in se polastili železnice. Sedaj prodirajo proti Nankaju. Predsednik huetunski je pobegnil. Vstaši so premagali cesarske čete. V Honkon je odposlala nemška admiraliteta dve topničarki in azijskemu brodovju ukazala pripraviti štiri križarice in sedem vojnih ladij.

LISTEK.

Zgradba nove župne cerkve v Prečni.

VIII.

Tudi pri nas je živo versko prepričanje dvignilo župnijo na delo za cerkev in Boga. Nekatere dneve so pripeljali 40, 50 voz peska, en dan celo 71 voz, proti koncu so posamezni vozili, in tako smo imeli do binkoštnih praznikov ves pesek pri fari, kar smo ga leta 1902 do spomladi 1903 nakopali. S peskom smo imeli pa še dela, debelejšega smo morali sejati, potem ga pa spraviti na majhen prostor, kar na apno smo ga navozili in z lopatami kvišku metali in smo nasuli pet metrov visok kup. — Opomniti moram neke posebne prakse. — Pesek smo metali vedno na vrh kupa, tako se je kar sam čistil in sejal. Debelejši kosi so se prožili sami z viška nizdoli do tal, in kak kos zemlje, ki je bil vmes, ravno tako; droben prašen pesek je ostal na kupu, na ta način smo ob enem pesek skupaj spravljali in čistili in sejali. Debeli kosi so se na zemlji tekom štirih let razsuli in tako smo imeli velikanski kup drobnega peska 835 voz, ker smo ga spomladi 1904 še 75 voz s Kala napeljali. Marsikdo je mislil, da je peska že preveč. „Ne more ga zmanjkati, saj bo tudi cerkev znotraj imela kaj votlega?“ so dovtipno popraševali možakarji. „Ali bo iz samega peska? so se pošalili drugi — ker je bil kup res velikanski, kakor so ga imenovali prevz. gospod knezoškof na dan sv. birme dne 15. junija 1903. Koliko ga je vendar ostalo prvo leto, ko smo cerkev spravili pod streho in zvonik do lin dozidali? Prav nič ga ni ostalo, mnogo ga je zmanjkalo, 300 voz smo ga morali 1907 prvo leto napeljati iz Soteske, s Kala pa 134 voz. Skupaj 434 voz. In v letu 1908 smo ga nakopali na obeh krajih še 400 voz, na 100 voz smo ga že speljali. Upamo pa, ako vsega speljamo, da nam peska ne bo kaj zmanjkalo za dozidanje, za betonska dela, omet in snaženje nove cerkve. Do 1700 voz približno bomo porabili peska za novo cerkev. Pripomniti mi je, da smo mnogo peska porabili za betonski fundament, katerega smo naredili širšega in debelejega, kakor ga nam je predpisal po načrtu gospod arhitekt. Pohvalno moram omeniti župljanov, ki so z vnmemo, vstrajnostjo kopali pesek in vozili, ko je bila sila v vsakem vremenu, trpeli so mnogo ljudje in živina, peska nam pa le ni nikoli primanjkovalo. Čast tako požrtvovalnim faranom pa tudi sosedom, ki so nam tu in tam pomogli! —

Sploh bo pa to delo ostalo v trajnem spominu v župniji. Kadar bo kdo kako večjo zgradbo zasnoval, bo vprašal, kje bom dobil peska, ker se pri nas s težavo nabavi; mu bodo gotovo odgovorili: tam kjer so ga kopali za župno cerkev. Sicer je pa marsikteri oče že za taki spomin preskrbel, ker je vzel k vožnji s seboj malega sinčka 5, 6 ali več let starega ne ravno zato, da bi mu pri vožnji pomagal, ampak zato, da bo pomnil kje, kedaj in kako so vozili pesek za novo cerkev. Ta mali sinek bo to dobro pomnil vedno, tudi ko bo imel sive lase ali tudi že plešasto glavo, ter svojim mlajšim pripovedoval, kako je hodil s svojim očetom v Sotesko po pesek ali na Kal in pa k veliki cesti v Korbarjevo hosto ter pomagal očetu poganjati živino, zavirati voz in s praznim vozom domu voziti in tudi sin njegov bo svojemu isto pripovedoval, tako slove ustno izročilo od roda do roda naprej. —

Darovali so: Pri poroki Blažič-Kastelic 27 kron, Bučar Franc 2 kroni, zaročenca p. n. Prijatelj-Perko 20 kron, služabnica na Breitenau 2 kroni, Neimenovan 5 kron, Jarc Franc 3 krona, p. n. pr. b. M. M. 20 kron, p. n. gospod Ivan Remc, c. kr. prof. 20 kron, Potočar Fr. 10 kron, lep hrast Derčar Jernej, op., tako tudi: Saje Franc, Tomič Martin, Potočar Franc, Turk Anton, Novak Martin, Erbežnik Janez že drugič, Krese Martin že tretjič. Kos z Ločne je pripeljal že četrti hrast. Bog blagoslovi in povrni stotero!

(Dalje sledi.)

Šent Rupert prijazno letovališče.

V.

(Opomba uredništva.) V zadnji številki „Dolenjskih Novic“ sta se vrinili dve neljubi napaki v spis o Št. Rupertu. Tako mora biti mesto Baltazar de Abertinis Baltazar de Albertinis in mesto Štefan Balčič Štefan Belčič.

Že Valvasor omenja, da množina gradov daje šentruperški okolici prav prijazno lice. Od starih gradov so se vzdržali do dandanes vsi, le v Kotu je mesto starega postavljen novi gradič. Med gradovi v šentruperški okolici je bržkone najstarejši škrljevski, ki je oddaljen od Šnt Ruperta dobre četrt ure ter stoji na pri-

jaznem holmcu nad vasjo Škrljevo. V neki stari listini iz l. 1015. se že omenja Škrljevo kot posestvo sv. Eme, lastnice bližnjega Mokronoga. Ker se pa sicer kesneje ne omenja nikjer v pisemnih spomenikih, je sodil že Valvasor, da je bilo Škrljevo le pristava mokronoške graščine, ker je posestvo le dobro uro oddaljeno od Mokronoga. Valvasor trdi, da so grač postavili Turjaški, ker je bil mnogo časa njih last. Kesneje ga je dobil neki Rupenstein, a za njim gospodje Werneki. Po tem ga je kupil baron Dani el Kajzelj, a ob Valvasorjevem času je bila posestnica vdova Kajzelova Marija Magdalena Kajzelj. V novejšem času so bili posestniki Vasiči, izza katerih je bilo posestvo razprodano na drobno, a grad sam je kupil učitelj Pavčič, ki ga je prodal sedanjemu posestniku dr. Arturu Škadlu.

Star je tudi gradič Zagorica izza cerkve sv. Roka, izpod katere bode tekla nova železnica. S početka je ta gradič spadal k mirenski graščini. L. 1275. pa ga je prodal Fridrik Mirenski stišškemu opatu Konradu. Kesneje so si ga prilastili Galenbergi ter so imeli tukaj svoje kobilašče. Od njih so kupili Zagorico baroni Freikirchen, ki so jo kesneje prodali Andreju Rapicio. — Njegova hči se je omožila z Jurjem Schreiberjem, ter so tako postali gospodarji Schreiberji. Ob Valvasorjevem času sta posedovala to graščino dva brata Schweigerja, in sicer Franc Ludovik, župnik na Svibnjem in Ernst Jakob. Kesneje je prišlo to posestvo k graščini mokronoški ter ostalo združeno, dokler ni zadnji posestnik baron Berg prodal obe graščini. Mokronoško so kupci razprodali na drobno, kar je pa spadalo k Zagorici, je kupil z gradom in gospodarskimi poslopji g. Černe iz Ljubljane.

Ponudno nad vodo Mirno na nizkem holmu se vzdiguje starinski grad Dob. Valvasor omenja, da je bil že l. 1320. na Dobu posestnik Volker iz rodovine Dobskih. Takrat ni bilo še današnjega grada, nego le močen stolp. Dobski so izmrli l. 1420. Posestvo je prešlo na gospode Pirše, od katerih je bil l. 1421. posestnik Ridger Pirš. Kesneje so dobili posestvo Turjaški, za njimi pa neki Dionizij Schränker, ki je zvesto služil Vuku Engelbertu Turjaškemu. L. 1599. ga je nasledil njegov sin Vuk Engelbert, a potem njegova hči Rozna, ki se je omožila z Gregorjem Andrejem Višnjanskim. Po smrti svojega soproga (l. 1621.) pa je prodala posestvo gospodom Wazenbergom. Jurij in Mhel, ob enem posestnika Mirne, sta si kesneje podelila posestva ter k posestvu Dobskemu priključila še polovico mirenske graščine. Ta dva sta sezidala tudi današnji grad Dob. Posestvo je ostalo v njihovi oblasti, dokler nis izmrli. Dob je dobila potem rodovina grof v Barbotov, ki ga poseduje še zdaj kot pristavo rakovniškega grada.

(Dalje sledi)

Piše se nam:

iz Mačkovca. Dne 23. majnika ob 2. uri zjuraj je umrla žena občežnanega posestnika Janeza Bučarja Jozefa Bučar roj. Bojanc, po dolgotrajni mučni bolezni, prevedena s sv. zakramenti v 55. letu svoje starosti. — Pokojna je bila vseskozi blaga duša, velespoštovana in čislana od sosedov in faranov, najboljša žena in mati, skrbna gospodinja, prijazna s slehernim in velika dobrotnica revežem. Ob njenem smrtnem odru zdihovali so siromaki, češ: „Zopet smo zgubili predobro mater, katera je imela vsikdar usmiljeno srce in polne roke do nas!“ — Rajnka Jozefa je bila pa tudi vzgled prave krščanske žene in matere, katero so krasile vse lepe čednosti, kar je dokaz hvalevredna vzgoja svojih otrok, ker izredila je vse najprvo v strahu božjem. Ni čudo tedaj, ako so si tri hčerke izvolile samostansko življenje, od katerih dve žrtvujete svoje moči kot častiti sestri usmiljenki v službi bolnikom; tretja je pa v samostanu v Šmihelu. Pri Bučarjevi hiši se tedaj ni oziralo na veliko pomanjkanje delavcev za obširno posestvo, ker mati je v soglasju z enako dobrim možem radevolje dovolila trem hčeram, da so zapustile dom in se posvetile Bogu. Zaradi tega pa tudi blagoslov božji pri hiši ni izostal, vsaj so tudi drugi otroci vsi dobro preskrbljeni. Starejši sin je prevzel domačijo in starejša hčerka je dobra mati in gospodinja na Gorenji vasi pri Šmarjeti in najmlajša hčerka je pa sedaj doma kot podpora žalujočemu očetu.

Da so znali nepozabno „Bučarjevo mamó“ ljudje prav ceniti, da jo je vse ljubilo in da je imela tudi v mestu odkritosrčne prijatelje in znance, je pač pričal izvanredno lep pogreb, ki se je vršil v nedeljo 24. majnika popoldne ob 6. uri na kopaljšču v Št. Petru ob zares mnogobrojni udeležbi.

Kakor je bila pokojna v življenju vedno vesela in zadovoljna ter bila vdana tudi v križih in težavah vsikdar v voljo božjo, tako je znala tudi prenašati z največjo potrpežljivostjo svojo

hudo bolezen. — Pogumno je gledala smrti v obraz, pokrepčana dvakrat s sv. obhajilom, dokler ni mirno zaspala v Bogu, kateremu je služila v življenju in katerega pa zdaj, kakor smemo upati, vziva kot plačilo v nebesih. — Nam pa ostane ranjka v najboljšem spominu.

Domače vesti.

(Odlikovanje.) Presvitli cesar je imenoval višjega deželno sodnega svetnika gospoda Ludovika Golia v Rudolfovem dvornim svetnikom in dež. sod. svetnika gospoda Antona Klobučar v Trebnjem višjim dež. sod. svetnikom in sicer povodom nju umirovljenja.

(Deželni predsednik na Belokranjskem.) Gospod deželni predsednik baron Schwarz pregledal je dne 22. in 23. maja svet, po katerem se ima graditi belokranjska železnica. Iz Novega mesta spremljali so g. predsednika gg.: vladni svetnik Haas, okr. glavar baron Rechbach in železn. višji nadzornik Opitz. Gospoda predsednika je prebivalstvo po občinskih zastopih navdušeno pozdravljalo ter mu ob enem izražalo svoje želje glede graditve železnice. Pridnim in gostoljubnim Belokranjcem iz srca privoščimo, da se te njih želje vsestransko ugodno rešijo v blagor in prosep prelepe Belokrajne.

(Osebna vest.) Pravi učitelj na tukajšnji gimnaziji gospod Martin Majcen je postal definitiven ter mu je podeljen naslov profesor.

(Premembe pri sodnijskem uradništvu.) Premeščen je predstojnik okraj. sodišča v Kostanjevici dež. sodni svetnik g. Doležalek v Trebnje; okrajnim sodnikom je imenovan sodni pristav v Ribnici g. Toporiš za Kostanjevico; sodnim tajnikom za Rudolfovo imenovan je sodni pristav g. dr. Hrašovec v Mariboru; sodni pristav dr. Polenšek v Radečih imenovan je sodnim tajnikom istotam; avskultant g. Kalan imenovan je sodnim pristavom v Ribnici. Premeščen je držav. pravdnika namestnik g. dr. Ed. Pajnič iz Rudolfovega v Ljubljano; držav. pravdnikom 7. čin. razreda je imenovan držav. pravd. namestnik v Ljubljani g. dr. Rogina za Rudolfovo, in držav. pravd. namestnikom za Rudolfovo g. dr. pl. Hočev var v Ljubljani; sodni pristav dr. Škerlj imenovan je držav. pravd. namestnikom v Ljubljani.

(Sijajen sprejem) priredila je 14. majnika župnija Št. Peter pri Novem mestu svojemu novemu župniku, preč. g. Francišku Češarek. Na meji župnije pričakoval je istega občinski zastop, na čelu mu g. župan Fran Florijančič, gasilno društvo in velika množica župljanov. Gospod župan pozdravil je novega dušnega pastirja z izbranimi besedami, nakar se je jel pomikati slovesni spreved proti župni cerkvi. V sprevedu opazili smo osem krepkih mladeničev na čilih konjih in kacih 14 voz mož iz cele St. Peterske župnije, kar je napravilo res trajen vtis v srcih vernega ljudstva, katero je navdušeno pozdravljalo novega dušnega pastirja, kateremu daj Bog moči in zdravja v njegovem trudapolnem vzvišenem poklicu.

(Pri provincijalnem kapitelju) Usmiljenih bratov, kateri se je vršil pod predsedstvom preč. redovnega generala o. Kasiana Gasser, izvoljen je bil provincijalom preč. g. o. Emanuel Leitner. Prijor v bolnišnici čč. usmiljenih bratov v Kandiji pri Novem mestu je postal preč. g. o. Polikarp Vaupotič, dosedaj v Gradcu, kateri je bil že popreje več let kot brat v bolnišnici v Kandiji. Njegov prednik preč. g. o. Leopold Danev gre kot prijor v Kainbach pri Gradcu; tamošnji prijor preč. g. o. Kajetan Popotnik, kateri je bil 10 let prijor v Kandiji, pa gre kot prijor v Št. Vid ob Glini na Koroškem. Premeščeni so naslednji čč. gospodje: O. Bernard in brat Alojzij iz Gradca in brat Sigfrid iz Št. Vida ob Glini v Novo mesto, iz Novega mesta pa brat Gebhard v Gradec in brat Roman v Št. Vid ob Glini. V Novem mestu dolgo službujoči č. brat Wilibald, kateri je sedaj v Gradcu, premeščen je od ondi v Tantar v sv. deželo.

(Poroke.) Dne 10. majnika se je poročil g. Drago Beseljak, mestni tajnik v Novem mestu z gpč. Ljubico Nežič iz Zidanega Mosta. — Dne 20. majnika se je poročil g. Karl Prijatelj z gpč. Anico Perko iz Novega mesta — Bilo srečno!

(Umrl) je dne 26. maja ob 11. uri zvečer po dolgotrajni boleznii gospod stud. iur. Vladimir Schweiger, sin davčnega eksekutorja v Novem mestu v mladostni dōbi 20 let. V četrtek položili so nadebudnega mladeniča ob ogromni udeležbi vseh stanov našega mesta k večnemu počitku. Bodi mu zemljica lahka!

(Umrl) je v Kostanjevici gospod Božidar Lappain, c. kr. davčni oficijal v p.

(Vojaško-veteransko društvo) za Dol. v Rudolfovem priredi dne 14. junija v proslavo 60 letnice vladanja Nj. Veličanstva presvitlega cesarja ob 9. uri zjutraj sv. mašo pri Božjem grobu, k kateri vabi tudi vse bivše vojake neude društva. Ob 4. uri popoludne pa se vrši na vrtu gostilne g. Ig. Košaka (Brunner) slavnostni koncert. Vstopnina prosta. Natančneje po lepakih.

(Vrtna veselica), ki bi se imela vršiti v Novem mestu 14. junija v prid družbi sv. Cirila in Metoda, se to pot opusti radi vsakojakih nepričakovanih ovir in utemeljenih vzrokov.

(Novomeški „Sokol“) priredi leta 1908 sledeče zlete z javno telovadbo s sodelovanjem novomeške godbe: dne 5. julija v Smolino hosto, dne 19. julija v Kostanjevico. To se objavlja zaradi tega, da prireditve drugih društev, če mogoče, naj ne kolidirajo z naznanjenimi zleti.

(Dol. pevsko društvo) priredi na binkoštni pondeljek s sodelovanjem unif. mešč. garde godbe izlet k Mervarju na Hribu. Odhod ob 4. uri popoludne. Zbirališče pred kavarno.

(Stava Jeglič-Pauser.) G. Pauser je izročil 2 K stave tuk. podružnici Ciril-Methodove družbe. — Nabiralniki so nesli v I. kvartalu l. 1908 K 53-02 in sicer: pri Tučku K 23, pri „Dol. železnici“ K 12-70, pri Štemburju K 10-32, pri Jakše-tu K 7. — Kronske darove à 1 K so plačali za maj gospodje: dr. Defranceschi, Gilly, Majcen, Markič, Masej, Meršol, Reisner, dr. Schegula, Skale, prof. Škerlj, nadsvetnik Škerlj, Vadnjal, Virbnik, Vojska in dr. Žitek. Vrhu tega je plačal g. Vojska tudi še za nazaj za januar, februar in marc, g. dr. Defranceschi tudi že za junij in julij in g. dr. Schegula tudi za nazaj za januar, februar, marc in april, pa tudi že za celo leto naprej. — G. E. Kastelic je izročil 5 K kot dar g. Depolija mesto venca na grob Rud. Muhviča. — G. poštni oskrbnik Vidic je izročil 1 K kot preostanek voznine po Bleškem jezeru. — Tarok pri rodoljubni družini v Gotni vasi je nesel družbi K 10-84. Vsem darovalcem izreka v imenu družbe najtoplejšo zahvalo blagajnik moške podružnice v Novem mestu.

(Zrelostni izpit) na novomeški gimnaziji vrši se in sicer pismeno dne 1., 2. in 3. junija, ustmeno pa 25., 26. in 27. junija.

(Zanesljivo poročilo o miliariji v Mirni peči.) Vže v mesecu aprilu se je pojavila bolezen miliarija v občini Mirna peč, in sicer pri štirih ženskah. Obolela je v Hmeljčiču najprej 49 let stara žena, katero je ta bolezen že od leta 1905 redno napadala vsako leto ter jo vsakokrat položila na postelj po več mesecev. Na Malem Kalu je umrla 22 let stara žena po 38dnevni boleznii, 12. maja. Na Vel. Kalu je umrla 40 let stara žena in na Orklevcu 35 let stara žena po 29dnevni boleznii, 12. maja. — Ko je vže gori navedena žena v Hmeljčiču obolela ter vže kake 4 tedne ležala, ni še nihče slutil, da bi to utegnilo biti kaj nevarnega, kajti ljudstvo je smatralo to bolezen za navaden izpuščaj; šele potem se je ljudem vsa stvar razjasnila, ko je poklicani zdravnik iz Trebnjega konstatiral pri tem slučaju — miliarijo. Bolezen se je potem razširila na Vel. Kal, kjer so obolele tri osebe, in sicer: en mož in dve ženski. Od teh dveh žensk trpi ena redno vsako leto od l. 1905 na napadih miliarije. Ravno v tem času se je pojavila miliarija tudi v vaseh: Jablan, Mali Vrh, Gor. in Dol. Vrhovem. V teh vaseh je obolelo 11 oseb, in sicer: en mož in 10 žensk. Od teh je v Jablanu umrla neka ženska, 38 let stara, po tridnevnem bolehanju, dne 15. maja; na Dol. Vrhovem je umrla 30 let stara ženska, istotako po tridnevnem bolehanju, dne 16. maja, ter 22 let stara deklica po šestdnevnem bolehanju, dne 22. maja. Skupaj jih je obolelo torej na tej boleznii v osmih vaseh 18 oseb, in sicer: dva možka in 16 žensk; izmed teh jih je umrlo 5, in sicer samo žensk. Tako je bilo stanje do 23. majnika. Prihodnjič poročamo dalje, in sicer vedno le na podlagi zdravniških izjav.

(Čevljarji pozor!) Dne 28. maja t. l. vršil se je ustanovni občni zbor zadruga čevljarjev za sodni okraj novomeški. S tem dnevom je torej zadruga vstanovljena in tudi pričela svoje poslovanje. Opozarjate se torej, gosp. čevljarji, da od tega dne naprej naj ne oglasi nihče več svojih učencev, ne pomočnikov in ne svojega na novo pričetega čevljarskega obrta pri prejšnji zadrugi, marveč pri novo ustanovljeni čevljarski zadrugi v rokodelskem domu št. 171. Dragi kolegi! Ustanovljeno imamo sedaj zadrugo popolnoma zase, kjer bomo zbrani skupaj sami čevljarji; zavedajmo se torej te stvari, podajmo si roke kot bratje, ker nas vse teži eno breme. Zedinimo se in v bratski slogi delajmo na to, kako bi si olajšali to breme. Zgine naj izmed nas vsa zavist in sebičnost in v bratski ljubezni delujmo vsi za enega, eden za vse! Bratski pozdrav vam kličemo! Vaši stanovski kolegi.

(Risbe učencev) tukajšnje obrtno-nadaljevalne šole bodo o Binkoštnih praznikih v gimnazijski risalnici na ogled. Kogar zanima napredek vajencev v risanju, naj blagovoli ogledati risbe.

(Državne podpore) v znesku 2000 kron dobi mlekarica v Št. Lovrencu na Dolenjskem.

(Iz Toplice) se nam poroča, da so došli prvi gostje v kopaljšče: bolni vojaki pod nadzorstvom c. kr. nadporočnika Brankoviča in štabnega zdravnika Weissensteina. Civilnih gostov je blizu 50, največ kmetskega stanu. Iz boljših krogov jih je tudi že nekaj tu: podpolkovnik Mišavec, trgovec Schuller iz Beljaka, nadučitelj Lunaček iz Št. Ruperta, gpdč. Parma iz Metlike. G. dr. Slanc z gospó se redno koplje in uporablja masažo ter se prav dobro počuti. Za prihodnje dni je oglašanih več odličnih gospodov in gospej, zlasti iz Ljubljane. Vsi, ki vam je prehlajenje povzročilo trganje po udih ali se drugače slabo počutite, blagovolite priti v Toplice. Povsod boste prijazno sprejeti in najbolje postreženi.

(Važnejši živinski semnji na Dolenjskem) so meseca junija: 1. v Novem mestu, Mirnipeči in Zatičini; 4. na Veseli Gori; 9. v Žužemberku, Bušiči vasi, Metliki, Radohovi vasi; 11. v Skocijanu; 13. v Trebnjem in Zdenški vasi; 15. v Št. Jerneju, Št. Vidu, Višnji gori, Semiču; 16. v Črnomlju; 22. v Bučki in Litiji; 24. v Črmošnjicah, Mirni, Drnovem in Višnji gori; 25. v Kandiji; 27. v Mokronogu, Radečah in v Strugah pri Cerkvi; 30. v Mirni peči, Črnomlju in Zagorji. Vsak pondeljek prešičji semenj v Novem mestu.

(Semenj v Kandiji) dne 21. maja je bil prav dobro obiskan. Z bolj odraslimi prašiči je bila kupčija posebno dobra. Vseh skupaj pripeljali so jih nad 400. Prignali so res jako lepe goveje živine do 500 glav, a kupčija je bila le bolj za delavno živino. Za Pulj kupila je „Gospodarska zveza“ precej klavne živine. — Ker bo prvi četrtek po 15. juniju ravno praznik sv. Rešnjega Telesa, bo prihodnji semenj v Kandiji v četrtek, dne 25. junija 1908.

(Cepljenje prešičev proti rudečici) se nadaljuje in so bili dosedaj cepljeni prešiči deželne kmetijske šole na Grmu, moške bolnice usmiljenih bratov v Kandiji in posestnika Josipa Zurca v Kandiji, Josipa Drenika v Bršljinu, dr. S. Elberta prošta in Antona Kastelica v Novem mestu, Alojzija Pavlina v Trebnjem, Alojzija Hudeta, Josipa Košaka in Jakoba Parkelja v Mirnipeči, Janez Galica v Ivanji vasi in Matija Dularja v Gorenjem Podborštu, skupaj: 176 prešičev. Cepljenje izvršuje tukajšnji okrajni živinozdravnik Otmar Skale.

(Pasji kontumac) je upeljan vsled pasje stekline do 19. avgusta t. l. v vsem sodnem okraju Metliškem, to je v občinah Božjakovo, Črešnjevce, Drašiči, Gradac, Lokvica, Metlika, Podzemelj, Radovica, Semič in Suhor.

(Belokranjci v slavnostnem sprevedu na Dunaju.) Belokranjci bodo vzbujali pozornost ne samo na Dunaju, temveč brez dvoma tudi, kadar bodo šli skozi Ljubljano. Belokranjska noša je z umetniškega stališča nekaj posebnega. Belo barvo splošne obleke kontrastira jako prijetno in naravnost umetniško živa barva okraskov in dekoracij. Ako se pri tem vpošteva še značilni narodni tip, tvorili bodo Belokranjci nekaj posebnega. To je tudi popolnoma naravno. Zgodovina nas uči, da so Belokranjci deloma iz vzhodnih krajev prišli za časa turških vojska, ohranili svoje posebnosti v noši, svoje posebnosti v navadah, tako, da tvorijo nekaj izvanrednega. Tudi njih svadba se razlikuje od naših navadnih kmetijskih svadb. Nevesta gre popolnoma sama, na glavi ima diadem in nad njim venec iz rož, na vrhu pa majhno krono. Svatje gredo večinoma peš. Balo vozijo, pogačo pa nosijo, okrašeno s cvetjem in trakovi na nosilnicah. Zenin gre sam s svojimi drugovi. Popolnoma drugačno nošo pa imajo Uskoki, ki bodo tudi zastopani v sprevedu. Kakor so originalne noše teh ljudi, tako so tudi njih navade. Posebno značilen je „Zeleni Juri“, to je navada, brezdvomno še izza poganskih časov, ki so jo prinesli Belokranjci iz prvotne daljne svoje domovine s seboj „Zeleni Juri“ je mož, ki predstavlja pomlad. Zaviti je popolnoma v brsteče brezovo lubje, na glavi ima krono iz brezovega lubja. Pred njim hodi deček v narodni noši, vodi ga na vrvi, ki je tudi ozaljšana z brezovim lubjem. Pred „Zelenim Jurjem“ gredo piskači, ki trobijo na brezove piščalke, s tem oznanjajoči kralja pomladi. Kroginkrog se tare staro in mlado ljudstvo, vse vriska in poje. Naši umetniki bodo zedinili vse to v lepo skupino, ki bo podala brez dvoma nekaj izvanrednega. Želeti bi bilo, ker je ta stvar originalna, da bi odbor preskrbel, da bi Belokranjci, predno odidejo na Dunaj nastopili v Ljubljani na kakem primernem pro-

storu, da bi tudi oni Ljubljanci, ki ne gredo na Dunaj, videli to lepo skupino.

(Slovenski mladeniči! Bratje telovadci!) Dne 26. julija t. l. priredi „Zveza telovadnih odsekov“ v Škofji Loki svojo prvo javno telovadbo. Glasom Zvezinega poslovnikarja so obvezani vsi telovadni odseki, da se po svojih članih udeležijo te prireditve, ki ima namen pokazati moč skupnega našega dela. S tem namenom pa hočemo združiti še drug namen. Ta dan nameravamo ustanoviti vseslovensko mladeniško organizacijo. Zato vabimo ne samo člane naših „Telovadnih odsekov“, temveč vse poštene slovenske mladeniče; vabimo vse člane naših izobraževalnih društev, da se udeležijo te mogočne manifestacije prave slovenske mladine. Tesno združen s to prireditvijo bode tudi poučni mladeniški tečaj, ki se bo vršil ravno tam drugi dan, to je v pondeljek, dne 27. julija. K temu poučnemu tečaju, ki bo po izbranih predavateljih zanimiv in velpomemben, vabimo zlasti naša društva, da odpošljejo svoje zastopnike. Slovenski mladeniči, bratje telovadci, na krov! Vsakdo, kdor le more, naj pohiti dne 26. in 27. julija v Škofjo Loko, ki bo gledala ta dan armado poštene slovenske mladine, zbrane pod mogočnim praporom, ki nosi napis: „Vse za vero sveto in domovino drago!“ Za „Slov. krščansko-sobialno zvezo“: Dr. J. Ev. Krek, t. č. predsednik. Za „Zvezo telovadnih odsekov“: Dr. Lovro Pogačnik, t. č. predsednik.

(Osební vlaki) na dolenski železnici počno to jesen menda vendar hitreje voziti, namreč za 10 do 15 km na uro, torej za eno tretjino bržje, ko doslej. Res je temu že skrajni čas; sedaj vozijo naši vlaki prav po polžje, čeprav velja tudi pri nas vodilo: čas je denar. Krog 15. dne tega meseca bo baje prva hitrejša vožnja za poskušnjo, o kateri se bodo gotovo obvestile tudi dotične občine. Stroškov s tako hitrejšo vožnjo ne bo imel nihče, koristi pa vsi deželani, menda torej ne bode človeka, ki bi se jej ustavljal brez vzroka, ampak vsak jo mora biti vesel! (Lurški romarji) vrnili so se 23. maja ob 1 uri 15 minut srečno v Ljubljano in od tod vsak v svoje domovje, kjer z veliko navdušenostjo pripovedujejo lurške dogodke.

(Iz Ajdovce pri Žužemberku.) V torek, 19. maja je utonil v vodnjaku Feliks Bobnar, posestnikov sin iz Velikega Lipovca. Štiriletna sirota je bil sam doma z eno leto starejšim bratcem, ki sta se igrala na vodnjaku, vrata se izmaknejo in mali Felček pade v vodnjak, bratec pa ves preplašen beži proč. Ko se vrne oče iz polja domov, mora v svojo veliko žalost izveliči mrtvega svojega sina. Družina je pomilovanja vredna, ker je mati utopljenca bolna na umu in odšla ravno dan pred nesrečo neznanu kam. Pred dvema letoma se je vrnila iz blaznice nezdravljena. — Pri nas je vročina neznosna. V senci je bilo danes opoludne 30°. — Ravno danes teden je pogorela hiša na samem v Ostrem Vrh, last Krničarja, ki je ponosen, da je bil v vojski proti Pijemontezom in rad pripoveduje svoje dogodke. — Sreča, da je na samem, ako bi bilo v vasi, ne bi mogli v toliki suši oteti niti najmanjše stvarce.

(Gad je pičil) tri dekleta v krški okolici. Oddali so jih v krško bolnico.

(Toča) kakor lešniki in orehi debela, z nevihto in nalivom, pol ure trajajoča, napravila je dne 22. maja ob treh popoldne v Javorju pri Litiji na polju, drevju, zlasti še na trsju, katerega je polovico uničila, mnogo škode.

(Pogorelo) je 17. maja posestnici Mariji Brodnik na Straži pod Rako gospodarsko poslopje, hlev in kozolec. Zažgal je štiriletni otrok.

(Velik požar) nastal je v nedeljo dne 17. maja popoldne v Štamperku pri Trebnjem, kateri je v dobri uri vpepelil posestnikoma Omahen in Redek hiši in vsa gospodarska poslopja. Ker je vlek el močan veter, bati se je bilo, da pogori cela vas. Neumornosti vrljih združenih ognjegascev iz Trebnja, Velike Loke in Št. Ruperta, kateri so v najkrajšem času prihiteli na pomoč gre hvala, da se je ogenj omejil in ni pogorela cela vas. Sumi se, da je zažgal neki železniški delavec, kateri je tik pred izbruhom požara hitel s sumljivo naglico iz Štamperka proti bližnjemu gozdu. Pri tem požaru dogodil se je čuden slučaj, da se je 16 letni delavec Anton Marinčič iz Selc pri Dobrniču, ko je zagledal ogenj, tako prestrašil, da se je takoj onesvestil in ponoči nato — umrl.

(Nesreča.) V torek dne 26. maja peljala je Marija Stebljaj iz Gor. Kamenc pri Novem mestu z voli voz drv proti domu. Na jako ozkem potu prestopil je vol vprego in ko je revica hotela volu prestaviti nogo na pravo mesto ter se vstopila v ta namen pred voz, so voli zdirjali naprej ter jo podrli pod voz, kateri jo

je nekaj časa, ker se je s krili zaplela v istega, za seboj vlekla, vsled česar se je smrtnonevarno poškodovala. Odnegli so jo na nosilnici na njen dom.

(Nesreča.) Dne 25. maja ob 6. uri zvečer prebrnil se je v Ločni voz listja na 14letnega Antona Hrena, sina ondotnega posestnika Hrena. Nesrečneža so po daljšem prizadevanju komaj obudili iz nezavesti in takoj previdili s sv. zakramenti, in sicer po duhovniku iz kapiteljna, ker je do domače fare predaleč. Malo upanja je, da ponesrečeni še okreva.

(Umorili) so roparji v Ameriki Jerneja Marentiča, doma iz Gradaca.

(Knjige Matice Hrvatske) se dobijo pri g. poverjeniku S. pl. Sladovič-u za 4 krone, nakar se udi kakor tudi tisti, kateri se želijo vpisati obveste.

(Preselil) se je krojaški mojster g. Ivan Pleterski iz hiše g. Srebotnjaka v Kandiji v hišo g. Kondriča (po domače Čampa) v Novo mesto ter se priporočuje v cenjena naročila.

Gospodarske stvari.

— (Tečaj za zeleno cepljenje.) Vodstvo kmetijske šole na Grmu priredi v nedeljo dne 14. junija t. l. tečaj za zeleno cepljenje s sledečim sporedom: Dopoludne od 9. do 11.: Pouk o zelenem cepljenju s praktičnim razkazovanjem cepljenja. Popoldne od 2. do 4.: Praktične vaje v zelenem cepljenju v šolskem matičnjaku. — Vabimo s tem vse ukaželjne vinogradnike, da se udeležijo tega tečaja, starejše, da se pouče o vsem, kar treba dandanes vedeti o zelenem cepljenju vsakemu vinorejcu, mlajše pa, da se tudi praktično izvezbajo v pravilnem cepljenju zelenih trt kakor tudi o tem, da vedo s takimi cepljenkami pozneje pravilno ravhati.

— (Tečaj za vinogradnike.) Kakor vsako leto, priredi tudi letos c. kr. vinarsko nadzorstvo za Kranjsko poletne tečaje za vinogradnike, pri katerih se bodé teoretično in zlasti praktično poučevalo o cepljenju trt na zeleno, o poletnem obdelovanju vinogradov, posebno o poletni režnji trt, zatiranju škodljivcev itd. — Take tečaje priredi c. kr. vinarski nadzornik g. B. Skalický v sledečih krajih: Dne 2. junija ob 3. uri popoldne pri vinogradu gosp. F. Majzelja v Vinjem vrhu pri Beli cerkvi; v sredo, dne 3. junija ob 8. uri zjutraj v gori „Zadruga“ pri St. Rupertu; isti dan popoldne ob 3. uri v Trebelnem pri župnišču; v četrtek, dne 4. junija ob 8. uri zjutraj v Tržišču pri trtnici kmetijske podružnice, in popoldne ob 3. uri v gori „Kamenško“, občina St. Janž; v petek, dne 5. junija ob 3. uri popoldne blizo cerkvice sv. Antona, občina Dvor pri Žužemberku; v soboto, dne 6. junija ob 9. uri zjutraj pri vinogradu g. Dereanija v Praprečah pri Žužemberku; v sredo, dne 10. junija ob 8. uri zjutraj bo enak pouk v državni trtnici novomeški, kjer se bodo ob enem razdelili udeležencem brezplačno zeleni cepiči. — Popoldne ob 3. uri bo c. kr. vinarski nadzornik poučeval v gori Grčevje, občina St. Peter blizo „Starega gradu“; v četrtek, dne 11. junija ob 4. uri popoldne pri vinogradu g. Miklavčiča v gori „Gobnik“, občina Moravče pri Sv. Križu (pri Litiji); v petek, dne 12. junija ob 9. uri dop. v gori „Jazbena“, občina Šmartno pri Litiji; v soboto, dne 13. junija ob 3. uri pop. v gori „Zavrh“ pri Trebnjem v vinogradu g. Radelja iz Ponikev; v torek, dne 16. junija pri vinogradu g. Smole v Hrušici, občina Šmihel-Stopiče, in v sredo, dne 17. junija ob 8. uri zjutraj pri vinogradu g. Klinca na Polju, občina Toplice. — C. kr. vinarski adjunkt, g. V. Skubec bo pa poučeval v sledečih krajih: V torek, dne 2. junija ob 8. uri zjutraj v Dobljčah, pri vinogradu župana g. Vrtina; popoldne ob 2. uri pa pri vinogradu g. Lacknerja v Stražnem vrhu; v sredo, dne 3. junija na Vinici v vinogradu g. nadučitelja F. Lovšina; v četrtek, dne 4. junija ob 8. uri zjutraj pri šoli v Staremtrgu pri Poljanah (za občine Vrh, Staritrug, Rarence in Dol); v torek, dne 9. junija bo poučeval ob 8. uri zjutraj v Temenici v vinogradu g. župana, v sredo, dne 10. junija ob 8. uri zjutraj v Starem Ljubnu, občina Šmihel-Stopiče; v četrtek, dne 11. junija ob pol 7. uri zjutraj pri šoli na Mirni; v petek, dne 12. junija ob pol 9. uri zjutraj pri cerkvi na Primskovem, (občina Gradiše pri Litiji); v soboto, dne 13. junija ob 8. uri zjutraj v gori Šmaver (pri cerkvi), občina Doberniče, in v torek, dne 16. junija ob 8. uri zjutraj v gori Boršt, občina Ajdovec.

(Razdelitev zelenih cepičev) iz državnih trtnic na Kranjskem se vrši v prvi polovici meseca junija, in sicer: V državni trtnici na Slapu pri Vipavi v četrtek, dne 4. junija ob 8. uri zjutraj; v državni trtnici v Črnomlju dne 9. junija ob 8. uri

zjutraj; v državni trtnici v Kostanjevici v torek, dne 9. junija ob 2. uri popoldne, in v državni trtnici v Rudolfovem v sredo, dne 10. junija ob 8. uri zjutraj. Cepiče dobijo le vinogradniki, ki jih rabijo sami zase in jih dobijo brezplačno. Zglasiti se je treba zanje takoj, najpozneje do 4. junija t. l. ali pri c. kr. vinarskem nadzorstvu v Rudolfovem, ali pa pri delovodjih imenovanih trtnic.

— (Zarod na trtah) je letos izvanredno lep in obilen. Sploh kažejo vinogradi tako lepo, kakor že davno ne in da se je nadejati najugodnejše letine. Sedaj je le želeti, da trta tudi o lepem vremenu odcvete in da se je ne primejo nobene bolezni. Bolezni so pa v naših rokah. Zato pa treba, da trte pridno škropimo in po potrebi žveplamo. Prvo žveplanje je dovršeno in ravno tako tudi prvo škropljenje. Skrbimo tedaj, da tega dela tudi zanaprej ne zamudimo. Mesec junij je najbolj nevaren zaradi strupene rose in še posebno, če bi nastopilo neugodno vreme.

— (Sadna letina.) Letos se nam obeta dobra sadna letina. Drevje je nastavilo mnogo cvetja, ki je dobro ocveto. Posebno češplje kažejo letos lepo. Ze leta in leta ni bilo tega sadu po krajih, ki so prej sloveli zaradi češpelj. Letos je pa nastavljenega toliko sadu, da bodo polne ko brinje, ako ostane drevje zdravo. Pa tudi drugo drevje obeta ugoden pridelek. Na jablanih je dosti cvetja odpadlo, deloma ga je uničila tudi ličinka od hroščka znanega pod imenom „cvetoder“; vzlic temu ga je še dosti ostalo in lahko imamo, če Bog da, prav dobro sadno letino tudi pri jabolkih.

— (Gosenčja gnezda) so se letos na drevju tupatam močno pokazala. Preglejmo sadno drevje in obirajmo to zalego, ki kvari liste in sad. Po jabolkih najdemo zlasti zapredke jabolčnega molja in glogovega belina, potem gosence prsteničarja itd. Vse to je treba zatirati! Sicer nimamo le škode vsled velike požrešnosti te golazni, ampak škodo tudi zaradi tega, ker se ta mrčes močno pomnoži, ako ga pustimo v nemar.

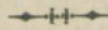
— (Predenica po detelji) naj se pokonča kakor hitro mogoče. Zato je imeti pazno oko na njo. Deteljišča naj se večkrat pregledajo, posebno sedaj po prvi košnji; kakor hitro se pokaže predenica, naj se takoj zatire. Predenica se da požigati ali pa s kajnitom in zeleno galico zatirati. Kajnit je treba v tem slučaju bolj na debelo raztrositi. Na štirjaški meter je treba pol kile kajnita raztrositi. Zelena galica (železni vitrijol) je treba najprej v vodi raztopiti in potem s tisto tekočino zalivati. Da je ta tekočina dosti močna, je vzeti na 100 litrov vode po 30 kil zelene galice. S takim zalivanjem se pokonča predenica in detelja. Predenična mesta naj se pri mladi nemški detelji prekopljejo in na novo obsejejo.

Razne stvari.

* (Ne v Brazilijo!) Državna vlada Sao Paulo v Braziliji je kakor druga leta tudi že lani določila, da mora v prvem polletju leta 1908 dobiti za svoje kavine nasade 10.000 evropskih delavcev. Za uvoz tega števila naselejenec plača vlada prevoznim agenturam gotovo svoto. Ker pa plače tamkaj niso take, da bi si avstrijski delavci, nenavajeni takega dela in podnebja mogli kaj prihraniti, se naseljevanje v brazilsko državo Sao Paulo odsvetuje.

* (Na jugu Združenih držav ameriških) razmere izseljencev še vedno niso take, da bi se moglo komu svetovati, naj se tamkaj naseli. Še vedno je slišati opravičene tožbe, da je podobno sužnosti. Naši delavci v tropiškimi močvirjih Floride in v terpentinskih gozdih Alabame ne morejo prenašati podnebja in ne zaslužijo niti toliko, da bi mogli povrniti delodajalcem predujeme za potnino. Ako zvezni uradi kakega podjetnika tožijo zavoljo prestopka zakona proti sužnosti in izsiljevanja neradovoljnega dela, izgovarjajo se podjetniki s tem, da jim zakoni dotične države dovoljujejo, s silo pridržati zadolžene delavce, dokler dolg ni plačan. — Newjorske posredovalnice pošljejo na leto okoli 30.000 ljudi v južne države. V nekem slučaju je morala newjorska nadzorna oblast eni največjih posredovalnic odvzeti koncesijo, ki je delavce o razmerah v južnih deželah neresnično obveščala. Dotični naseljenci so bili večinoma preslabotnega zdravja ali premladi, da bi mogli prenašati naložene jim opravke. Vsi so se morali s pogodbo zavezati, da ostanejo v službi, dokler si delodajalec s tedenskimi odbitki od zaslužkov ne vrne predujemljene potnine. Ako je moral kak delavec vsled bolezni ali iz drugih razlogov opustiti delo, predno je poplačal ves dolg, so ga po zakonih, veljavnih v Floridi, obsodili v prisilno delo. Taki dolžniki so morali potem v dolgih vrstah priklovaniti drug na drugega graditi ceste in podobno, ali pa so jih dali v najem farmerju, dokler niso prestali svoje kazni.

* (Raznoterosti.) 17. majnika spil je v Ljubljani okoli 8. ure zvečer v vodmatski kavarni 26 let stari brivski pomočnik Stefan Fer precejšno množino lizola zaradi nesrečne ljubezni ter ob 11. uri ponoči vsled zastrupljenja v bolnišnici umrl. — V iztočni Afriki je nastala v Busogadi vsled slabe letine lakota, na kateri je umrlo že na tisoče ljudi. — Cesar je ukazal, da počiva letos tri tedne orožje zaradi vojaških dopustov ob žetvi. — Cesar se udeleži slavnostnega izpredoda dne 12. junija v dvorni loži z vsemi člani vladarske rodbine in z vsemi avstrijskimi knezi, skupaj 80 oseb. Državni zbor bode zastopan v slavnostnem izpredodu po predsedniku dr. Weiskirchnerju in obeh podpredsednikih. — Nova šolska zgradba v Leskovcu bo kmalu dovršena. — V Cerkljah je moral prenehati šolski pouk za 14 dni, ker je obolel učiteljev otrok na dobrcah. — Zgorela je v Ljubljani postrežnica Elizabeta Lipovitz, ko je kuhala kavo v samovaru s špiritom. — Ustrelil se je v Ljubljani neki vojak 27. pešpolka, ko je stal na straži v Recherjevi hiši. —

Smešnice.

(Ukaželjnost.) Gustelj ogleduje v zverinjaku od vseh strani velikega slona. — Čez nekaj časa vpraša očeta: „Oče, povejte mi, kje je vendar pri tej živali spredaj in kje zadek?“

(V drevoredu.) A.: „Ali poznaš onega grdega gospoda, ki sedi tam-le na klopi?“ — B.: „Seveda. To je predsednik našega olepševalnega društva.“

(V jezi.) Mož ženi, ko ta pomiruje jokajoče dete z večerno pesmico: „Kosmata kapa! To vendar ni za poslušati! Ali takoj nehaj kričati otrok, ali pa ti!“

(Slabe oči.) Žena: „Za božjo voljo, kaj pa se čudiš toliko, starc?“ — Mož: „Poglej no semkaj, starka! Mislim sem, da je žebelj za podobo v steno zabit, pa je le — stenica!“

(Časovno.) Gostilničar: „Slišite gospod župnik: Naš mali Janezek zna že na karte igrati, keglati in tudi preklinjati in se pridušati, kakor en velik.“ — Župnik: „Dragi oče, ali zna tudi tako dobro moliti?“ — Gostilničar: „Kaj še, za to je še vendar otrok veliko premajhen!“

(Modrost.) Oče: „No, Marica, kako se ti dopade nova mama?“ — Marica: „Veš kaj, ljubi papa, prihodnjic ti bodem rajši jaz mamoz izbrala.“

(Neprijetno.) A.: „Zakaj neki igra naš učitelj tako silovito zmešano in napačno?“ — B.: „Veš, on je kratkoviden in igra ob enem vse muhe, katere se mu vsedejo na note.“

(Razmišljenost.) Profesor: „Gospod zdravnik, ali se mi suši žila v nogi ali kali, ker ves dan hodim in nič ne pomaga, ter vedno šepam na nogi?“ — Zdravnik kažoč pomenljivo profesorju na noge: „Temu se ne smete čuditi, vsaj ste na eni nogi bos!“

(Spomin na potres.) Hlapec je spal nad kravjim hlevom pod streho. — Pride pa močan sunek potresa: strop se vdere in ž njim vred pade hlapec v hlev med živino. — Ko se prebudi, zakliče ves začuden: „Kateri zlodej je neki pripeljal krave gor na hlev?“

Darovi za dijaško kuhinjo v Novem mestu.

Preč. g. kanonik M. Tavčar 20 K, g. prof. B. Remec 2 K, g. advokat dr. J. Schegula za drugo polletje 25 K, gospa Kotnik iz Mirne peči 2 K, g. Fr. Možna, posestnik 2 K, g. Jos. Windischer, posestnik in mesar dve vreči krompirja. — Lepo prosim še podpore, zlasti tudi krompirja, ker mi gre jako trda. Dr. Jos. Marinko.

Loterijske številke.

GRADEC, 16. maja	13	43	42	65	15
TRST, 23. maja	71	36	84	34	10
GRADEC, 30. maja	34	25	38	68	84

V hiši št. 64 na Glavnem trgu v Novem mestu so na prodaj hišna, skladiščna in vrata od trgovine. (117)

Za prodajo in nakup posestev in trgovin, poskrbovanje hipotek in udeležb priporočamo tople in edino le staroznano

prvo avstrijsko trgovsko in realitetno borzo
največje katoliško podjetje s strokovnim listom. Dunaj, I. Sonnenfelsgasse 21.
Velika množina kupcev. Zahtevajte brezplačno obisk zastopnika (106)

Izjava.

(116)

Podpisanec naznanjam slavnemu občinstvu, da je moj večletni pomočnik Franc Zorko izstopil iz moje tvrdke in da taisti tedaj nima nobene pravice več sprejemati zame niti dela niti plačila, ker bi se jaz pri morebitnih neprilikah nikakor ne oziral na poravnave.

Kandija, 29. maja 1908.

Spoštovanjem

Ivan Appe, izdelovatelj peči.

Zahvala.

Podpisano županstvo se v imenu občinskih ubožcev novo-došlemu gospodu župniku iskreno zahvaljuje za milodar v denarnem znesku. S prvim korakom je pokazal gospod župnik, da ima usmiljeno in blago srce do ubogih. (111)

Bog naj ga nam ohrani mnogo let!

Županstvo Šempeter, 27. maja 1908.

F. Florjančič l. r.,
župan.

Kvarte za igrati

dobe se v knjigarni Urb. Horvat (prej F. Tandler) v Novem mestu na glavnem trgu.

Dr. Ed. Volčič v Novem mestu, Kranjsko

je uredil ter dobivajo se pri J. Krajec nasl. in Urb. Horvatu v Novem mestu: 1. Civilnopravni zakoni IV. zvezek Pravnikove zbirke) z obširnimi slovenskim in hrvaškim stvarnim kazalom, obsegajoči XII. in 909 strani. 1906. V platno vezana knjiga 8 K. — 2. Odvetniška tarifa; določila o rabi hrvaškega in slovenskega jezika pred sodišči; sodne pristojbine, s stvarnim kazalom. (20 tabel.) 1906. Broširano 1 K 80 h. — 3. Zakoni o javnih knjigah, zemljiških itd. (V. zvezek Pravnikove zbirke) z vsemi predpisi, ki so z njimi v zvezi, s stvarnim kazalom v hrvaškem in slovenskem jeziku, z vzorci knjižnih prošelj in vpisov. 1908. Knjiga v 2 delih, skup 618 strani. Mehko vezana knjiga 5 K 60 h, popolno v platno vezana 6 K. — 4. Vzglede predlogov, sklepov in vpisov za zemljiško knjigo; dotična kolkovna in vpisna. Broširano 1 K. — 5. Kolkovna in vpisna pri zemljiški knjigi. Tabela na močnem papirju, stenski obsek 60 h.

Dalje od „Poljudne pravne knjižnice“, ki jo izdaja društvo „Pravnik“:

Zvezek I. Zakon o dovoljevanju poti za silo, s pojasnili in vzorcem prošnje. 1907. Mehko vezano 40 h. — Zvezek II. in III. Predpisi o železniških in rudniških knjigah. 1908. Cena mehko vezani knjižici 80 h. — Zvezek IV. in V. Pristojbinske olajšave ob konverziji terjatev. 1908. Knjiga potrebna posebno posojilnicam in denarnim zavodom sploh. Mehko vezana knjiga 80 h. — Zvezek VI.—X. Predpisi o razdelbi in uredbi ter o zložbi zemljišč. 1908. Mehko vezano 2 K. — Pripravlja se: Zvezek X. in XII. Predpisi o poljski okvari. 1908. Mehko vezano 80 h. — Ako ni dogovorjeno drugače, se pošiljajo knjige s pošto proti poštnemu povzetju, tako, da se k navedenim cenam priračunajo le resnični in poštni izdatki; pri naročilih do 2 K je najceneje, ako se pošlje na prejšnj kupnina in 10 h poštnine v gotovini ali poštnih znamkah.

Lep dober mlin

na Primostku, vedno z veliko vodno močjo, lepi travniki, stelniki, njive, hrastovi in jelovi gozdi, pōd, kozolec, se posamezno ali skupaj proda po nizki ceni. Polovica kupnine lahko po 4 $\frac{1}{2}$ % vknjižena ostane.

Dalje se izve pri lastniku Friderik Skušek, Metlika. (110-3-1)

Mizarskega pomočnika

sprejme takoj Anton Erjavc, Dol. Podboršt, p. Mirnapeč. (112)

Naznanilo.

(91-3-3)

Slavnemu občinstvu vljudo naznanjam, da sem prevzel občeznano gostilno v hiši gospe dr. Globelnik-Seidl v Novem mestu, poprej

gostilna Možina.

Točil bodem le pristna domača vina in postregel z dobro gorko in mrzlo kuhinjo. Sprejmejo se tudi gospodje na hrano. Ker so tudi cene kar mogoče nizke, se priporočujem najtoplejše v obisk in naklonjenost.

Odličnim spoštovanjem

Šimen Bergant.

Ob enem priporočujem svojo z vedno svežim blagom bogato založeno špecerijsko prodajalno (v hiši g. Bergmanna).

Št. 660.

Ker so razmere na svetovnem denarnem trgu zopet normalne postale, je tudi povod za zvišanje obrestne mere, določene v seji upravnega odbora od 12. novembra 1907, št. 1257, prenehal.

Upravni odbor mestne hranilnice je torej v svoji seji dne 20. maja 1908 št. 657 določil zopet prvotno obrestno mero, počenši s prvim dnevom meseca julija t. l., in sicer za vloge po 4 odstotke, od hipotečnih posojil 5 odstotkov in od menic 6 odstotkov.

MESTNA HRANILNICA V NOVEM MESTU dne 21. maja 1908.

Ravnateljstvo.

(103)

Kmetska posestva na Štajerskem.

I. 73 oralov z velikim stanoviščem in hlevom (10 glav živine), 13 oralov njiv in travnikov, gozda črnega lesa je 60 oralov. Cena 28.000 kron. — To posestvo leži v Konjiškem okraju na Pohorski Planini, 3 ure od železnice.

II. 146 oralov, 25 oralov travnikov in njiv, drugo je gozd (šuma) črnega lesa. — Stanovišče in hlevi v dobrem stanu. — Dve žagi, jedna z cirkularjem. Cena 80.000 kron. — To posestvo leži v Ribniškem okraju pri Mariboru, dve uri od južne železnice na Pohorski Planini.

III. 112 oralov samega črnega lesa. Cena 80.000 kron — na Pohorski Planini pri Mariboru, tri ure od južne železnice.

IV. 59 oralov, kateri odpadajo na travnike 13 oralov, vinograde tri orale, njive štiri orale, velika, novo zidana hiša in hlevi, eno uro od Poličan na južni železnici. Cena 40.000 kron.

Tudi so tukaj druga večja posestva, pa tudi vinogradi na prodaj (novo napravljeni). (107-3-1)

Popraša se pismeno na: _____

„Posestvoprodajalec“ _____

Poštni predal 57, 63 (Postfach 63) — Celje.

V Št. Jerneju se proda prostovoljno

obširno posestvo

obstoječe: žaga, mlin, dve hiši, dva živinska hleva, klet, pôd in senica, skladišče za moko in svinjaki, vse v dobrem stanu in zidano. K temu spada več njiv, senožeti in dva vrta.

Kupci naj se oglasiojo pri Viljem Hrovat-u v Rudolfovem št. 150, kateri bode dal pojasnila. (105)

MALINOVEC

iz hribskih malin, jako okusen, ima v veliki množini (89-0-3)

lekarna J. Bergmann — Rudolfovo.

Lepo, malo

posestvo na prodaj!

Na Spodnjem Štajerskem, Grobelno ob južni železnici in rogački železnici, arondirano s krasnimi poslopji. Zemljišča, njiv, travnikov in hoste je do 8 oralov. — Natančnejšega izvestja daje

dr. Ludovik Filipič, odvetnik v Celju. (108-3-1)

Naznanjamo p. n. članom banke „Slavije“, da smo glavni zastop za Novomesto in okraj izročili

g. Josipu Ravnikarju

trgovcu na Glavnem trgu v Novem mestu.

Generalni zastop

(104)

vzajemno zavarovalne banke „Slavije“ v Ljubljani.

Podpisani naznanja tem potom slavnemu občinstvu, da bode dne 13. junija t. l., to je na sv. Antona dan na prostovoljni dražbi prodal 1 par trpežnih, kakor tudi za fijakanje finih sposobnih konj s komati, 2 močna vozova, 1 samec, 1 sejmarski voz, 1 kočijo in 1 kolesel, kakor tudi več drugih drobnosti.

(113) Z odličnim spoštovanjem

Jakob Petrovčič.

Najcenejša, različna

darila za birmo

— pri Alojziju Rajec, urarju, optikerju in juvelirju — Rudolfovo, glavni trg (pri železnem mostu). (114-0-1)

Graščinsko oskrbništvu Ruperčvrh naznanja, da odpre v pondeljek dne 1. junija

dobro žgano apnenico

k kateri je lahek dovoz. Cena navadna 2·80 kron ena vaga ali 150 kilogramov. (115)

V najem oddajata v Rudolfovem na glavnem trgu lepo, veliko špecerijsko in železninsko že nad 50 let staro

dobro upeljano trgovino

prejšnega posestnika A. Guština z dvema velikima portaloma, zraven več prostornih magacinov in obokanih kleti in električno razsvetljava z vso opravo. Eventuelno se tudi celo posestvo po ugodnih pogojih proda ali pa z lepim posestvom na deželi zamenj; hiša je na najlepšem prostoru, z dvema velikima stanovanjema z vso pripravo.

Natančnejša pojasnila pri lastnikih

(101-0-2)

Kopač-Paučič v Rudolfovem.

Najprimernejša darila za sv. birmo so gotovo **lepi molitveniki** katerih imata v največji izbêri in po nizki ceni knjigarni J. Krajec nasl. in U. Horvat v Rudolfovem.

Lepa prilika! Olepševalni divan, zrcalo, nove žimnice, preproge, zastori in več družega se radi selitve proda. Ravno tam sprejemajo se tudi **tapetniška dela.**
Za naročila zadostuje dopisnica z naslovom: **Janez Kuntara, Šmihel pri Novem mestu št. 51.** (109-0-1)

Učenca

kateri ima veselje do trgovine, je zdrav ter je izpolnil vse predpogoje glede šole, sprejme takoj **Friderik Skušek,** (88-3-3) trgovina z mešanim blagom in deželnimi pridelki v Metliki.

Zemljišče za stavbo

ali pa tudi že popolno posestvo s hišo, pripravno za trgovino, se želi kupiti na prostoru tik bodoče nove železnice Novomesto-Belokrajina. — Pismene ponudbe s priloženo znamko 10 vinarjev na upraništvu „Dol. Novic“. (82-6-4)

Podpisani iščem

več delavcev

katero takoj sprejemem; objednem tudi prosim, da mi vsak preje naznani, kakšnega dela je zmožen. (102-3-2)

— Sprejemem tudi dva učenca. —

Jakob Mikolič, krojaški mojster v Rudolfovem.

Naznanilo.

V najem se odda lep prostor, pripraven (90-3-3)

za skladišče ali za delavnico

10 korakov od glavne ceste v Novem mestu, ali pa se tudi proda. Natančneje se izve pri lastniku I. A. Petriću št. 224, Novo mesto.

Parna opekarna

v Žabji vasi pri Novem mestu

— priporoča —

v poljubni množini **strešnik,** navadni, zarezani in prešani, kakor tudi izvrstno **stavbeno opeko.**

Naročila sprejema:

(84-6-4) **Josip Ogoreutz, Novo mesto.**

Vsakovrstne slamnike

priporoča slavnemu občinstvu in gospodom trgovcem (95-3-2)

Franjo Cerar, tovarna slamnikov v Stobu, p. Domžale.

Cene primerne, postrežba točna, na zahtevo cenik brezplačno.

Vabilo za nakup istr. vina.

Fino pristno garantirano vino, več tisoč hektolitrov, belo, rudeče, in črno od 36 v naprej postavljeno na tukajšnji drž. kolodvor proti gotovemu plačilu, je za prodati in se ekspedira iz vzorne kleti kršč. vinarske zadruge v Vodnjaju. Cene za vagone po dogovoru. Tropinovec in droženka (istr. konjak) I^a od 70 do 80 novč. liter.

Za kršč. vinar. zadrugo: (6-12-12)

Ivan Pujman, poslovodja, Dignano, Istra.

Mlin v Kandiji

pri Novem mestu (nekdaj Oblakov mlin) na prodaj. Isti je na 4 kamne in stoji na vedno močni vodi. V prvem nadstropju ima 4 sobe in spodaj še eno stanovanje. Zraven te zidane hiše je še ena hiša posebej. Nadalje ste 2 kleti, hlev, 8 svinjakov, vrt in njiva, vse v najboljšem stanu.

Natančneje pove **Jurij Lumpert ravnotam.** (94-3-2)

Ženske lase

zmešane in rezane kupujem po najvišji ceni.

Izdelujem vsa vlasuljarska dela. V zalogi imam fina toaletna mila, prave francoske parfume itd. **BAYRUM** tekočina proti izpadanju las ni prhut, odlikovana z 10 zlatimi kolajnam, **HAARPETROL** za rast pomladka, **NUSIOL** iz orehovega izvlečka za lase in brade čudovit uspeh, prekaša vsa dosedanja barvila. Poleg tega priporočam moj znani **BRIVSKI SALON** na novo urejen z najnovejšimi higijeničnimi komforti, s hitro, čisto indobro postrežbo, želeč mnogobrojnega obiska.

Spoštovanjem se priporočam **Ivan Svetec,** (5-24-14) brivec in vlasuljar, Rudolfovo, Glavni trg. (Nasproti mestne hiše.)

Singerjevi šivalni stroji

ne samo za vse mogoče industrijske potrebe, ampak tudi za vsa domača dela te vrste dobijo se samo pri nas

— Pazi naj se, da se kupuje stroje v naših prodajalnah, —

katere se vse lahko spozna po zraven stoječem znaku.

— Pazi naj se, da se kupuje stroje v naših prodajalnah, —

Singer Ko. akcijsko društvo za šivalne stroje v Rudolfovem, Glavni trg.

Podružnice v vseh večjih mestih.

Vsi šivalni stroji, ki jih ponujajo pod imenom „Singer“, so ponarejeni po našem starejšem sistemu, ki ga sedanji novejši sistemi rodbinskih strojev daleč presegajo po konstrukciji, delazmožnosti in trpežnosti.